

JO HEDWIG TEEUWISSE

Η Κυνηγός της Ψεύτικης Ιστορίας

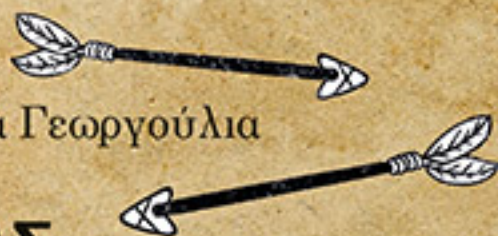

Fake History

100 + 1 μύθοι
της ιστορίας
υπό... κατάρριψη

Μετάφραση: Κωνσταντίνα Γεωργούλια

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εισαγωγή

Πάντοτε είχα πάθος με την ιστορία.

Όταν ήμουν μικρή, τρέλαινα τους γονείς μου κατά τη διάρκεια των διακοπών μας, ζητώντας τους συνεχώς να με πηγαίνουν σε κάστρα και ερείπια, ενώ εκείνοι προσπαθούσαν να χαλαρώσουν στον ήλιο σε κάποια ωραία παραλία. Επίσης, πολλές φορές με έπιαναν να προσπαθώ να κάνω τους ανθρώπους, στους παλιούς πίνακες, στα μουσεία να μου μιλήσουν και ονειρευόμουν να γίνω πειρατίνα. Ήμουν λίγο παράξενο παιδί.

Όταν μεγάλωσα και συνειδητοποίησα ότι το να είσαι πειρατής δεν είχε πλέον να κάνει με τρικάταρτα πλοία, κανόνια και ξύλινα πόδια, αποφάσισα να γίνω πολεμική ανταποκρίτρια. Ευτυχώς, τότε γεννήθηκε η μικρή μου αδελφή, Λότε, και ξαφνικά έγινα μια Μεγάλη Αδελφή και συνειδητοποίησα ότι αυτή η τιμή ήταν δύσκολο να συνδυαστεί με το να διακινδυνεύω τη ζωή μου για τις ειδήσεις.

Αφότου εργάστηκα για λίγο στον λιγότερο επικίνδυνο τομέα του κινηματογράφου και της τηλεόρασης, ανακάλυψα ότι δεν ήμουν φτιαγμένη γι' αυτό και αποφάσισα να αλλάξω καριέρα. Με κάποιον τρόπο, κατάφερα να περάσω τις επόμενες δύο δεκαετίες ως ιστορική ερευνήτρια για συγγραφείς, μουσεία και παραγωγούς ντοκιμαντέρ, ταινιών και τηλεοπτικών εκπομπών και ούτω καθεξής. Σχεδιάζα εκθέματα μουσείων, έκανα έρευνα για μεγάλες, διεθνείς παραγωγές, έλυνα μυστήρια που δεν μπορούσαν να λύσουν άλλοι ερευνητές και προμήθευα αντικείμενα που οι παραγωγοί ντοκιμαντέρ πίστευαν ότι ήταν αδύνατον να βρεθούν. Αναπαράστησα ανθρώπους από το παρελθόν, ως ζωντανή ιστορική ανταποκρίτρια σε μουσεία, κάτι το οποίο είχε να κάνει με το να φοράω αυθεντικές ενδυμασίες της εκάστοτε περιόδου και να ζω όπως ζούσαν κάποτε οι πρόγονοί μας, ενώ μιλούσα στο κοινό, και, επίσης, απολάμβανα να επισημαίνω λάθη και ανακρίβειες στους αμπιγιέζ και τα τμήματα κο-

στουμιών του θεάτρου και των τηλεοπτικών εκπομπών. Η ιστορία ήταν αυτό που με έθρεφε, η εξαρτησιογόνος ουσία μου, και είναι ακόμα.

Αλλά μια μέρα αποφάσισα να το σκάσω από την πόλη, να μετακομίσω σε μια μικρή φάρμα στη μέση του πουθενά και να μειώσω λίγο τους ρυθμούς. Τότε ήταν που έκανα τη συγκλονιστική ανακάλυψη ότι υπάρχουν άτομα στο διαδίκτυο που κάνουν λάθος...

Όλα ξεκίνησαν με κάποιον που κοινοποίησε στο Twitter μια φωτογραφία από τη δεκαετία του 1920, η οποία, όπως πίστευα, δεν ήταν στην πραγματικότητα από αυτή την περίοδο. Έκανα έρευνα, απέδειξα ότι έκανε λάθος και άρχισα να ψάχνω για άτομα που κοινοποιούσαν, επίσης, πληροφορίες στο διαδίκτυο που δεν ήταν τελείως αληθινές.

Είχα γίνει η Κυνηγός της Ψεύτικης Ιστορίας.

Έτσι, σήμερα, αφού βγάλω τον σκύλο βόλτα, ασχοληθώ λίγο με τον κήπο και απαντήσω στα email μου, παίρνω μια μεγάλη λίστα με λέξεις-κλειδιά, τις περνάω από τη μηχανή αναζήτησης του Twitter και βλέπω αν κάποιος έχει αναρτήσει κάτι που έχει να κάνει με ψεύτικη ιστορία. Μερικές φορές, κυνηγώ πιο αβλαβή είδη ψεύτικης ιστορίας –τη Θεία Ντορίν που αναρτά μια ψεύτικη φωτογραφία με μια αστεία, αλλά ψεύτικη λεζάντα–, αλλά εστιάζω, επίσης, και σε ισχυρά και διάσημα άτομα με εκατομμύρια ακόλουθους. Ορισμένα από αυτά έχουν απώτερα κίνητρα: δεν κοινοποιούν απλώς αυτά τα πράγματα για να διασκεδάσουν τους άλλους και να αποκτήσουν λίγη επιρροή, αλλά για να παρουσιάσουν τους αντιπάλους τους σαν να μην είναι άνθρωποι, να πείσουν τους ακόλουθούς τους να αγνοήσουν τις ιατρικές συμβουλές, να στερήσουν τον κόσμο από όλα του τα χρήματα και να στρέψουν τη μία ομάδα εναντίον της άλλης ή να προωθήσουν κάποιο είδος ατζέντας.

Αυτό το βιβλίο περιέχει ορισμένα από τα πιο κοινά και συναρπαστικά κομμάτια ψεύτικης ιστορίας που βρήκα στο διαδίκτυο, κάτι που εξηγεί γιατί τα θέματα ποικίλλουν τόσο πολύ και έχουν τόσο μεγάλο εύρος. Επίσης, εξηγεί γιατί ορισμένα από τα κεφάλαια, όπως ακριβώς και η ιστορία, είναι διασκεδαστικά, ενώ άλλα έχουν να κάνουν με σκοτεινά και δύσκολα θέματα. Κατά συνέπεια, υπάρχουν μια δυο εικόνες που θα δυσκολευτείτε να κοιτάξετε.

Μερικές φορές, είναι εύκολο να καταρριφθεί ένα χωρίο ψεύτικης ιστορίας, ενώ άλλες φορές χρειάζεται πολλή έρευνα, αλλά αυτή ακριβώς είναι η δουλειά μου και την αγαπώ. Ελπίζω να απολαύσετε όσα έγραψα και ίσως τα χρησιμοποιήσετε για να κάνετε κι εσείς το δικό σας κυνήγι ψεύτικης ιστορίας.

Τι είναι η ψεύτικη ιστορία και γιατί είναι κακή;

Η ψεύτικη ιστορία μοιάζει πολύ με τις ψεύτικες ειδήσεις, εκτός, ίσως, από τις παλιές ειδήσεις.

Το παρόν βιβλίο είναι γεμάτο παραδείγματα, πολλά από τα οποία θα σας φανούν αστεία ή μάλλον αβλαβή (αν και, ασφαλώς, είναι ενοχλητικό για τους ιστορικούς και τα άτομα που έχουν πάθος με την ιστορία το γεγονός ότι οι άνθρωποι πιστεύουν ακόμη ορισμένες παρανοήσεις που έχουν καταρριφθεί προ πολλού!), αλλά κάποια άλλα μπορεί να είναι επιβλαβή και επικίνδυνα. Πάρτε για παράδειγμα τους μύθους, τα αποφθέγματα που αποδίδονται σε λάθος άτομα και τις φωτογραφίες που περιγράφονται με λάθος τρόπο, τα οποία κοινοποιούνταν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν ιστορίες για τον Μαύρο Θάνατο, την ισπανική γρίπη και πολύ σπαραχτικά και συναφή πράγματα που υποτίθεται ότι είχαν πει λαμπρά μυαλά του παρελθόντος είτε για να κάνουν τους ανθρώπους να φορέσουν μάσκες, να ακολουθήσουν τους κανόνες της καραντίνας και να πάρουν την COVID-19 στα σοβαρά είτε για να προσπαθήσουν να πείσουν τους πάντες να κάνουν ακριβώς το αντίθετο. Η ιστορία παραχαράσσεται, επίσης, με σκανδαλώδη τρόπο από άτομα που προσπαθούν να κάνουν ολόκληρους πολιτισμούς να μοιάζουν κατώτεροι ή ανώτεροι, ισχυριζόμενα, για παράδειγμα, ότι οι Αφρικανοί δεν γνώριζαν τι ήταν ο τροχός μέχρι που έφτασαν οι Ευρωπαίοι άποικοι ή ότι οι Ευρωπαίοι δεν γνώριζαν τι ήταν το μπάνιο και το σαπούνι μέχρι που τους αποίκισαν οι Μαυριτανοί.

Στους ανθρώπους αρέσει πολύ να χρησιμοποιούν το παρελθόν για να προσπαθούν να κάνουν τον εαυτό τους να φαίνεται καλύτερος ή τους άλλους να

φαίνονται χειρότεροι. Και αν έχετε μια ιστορική φωτογραφία ή πειστικούς «ειδικούς» που υποστηρίζουν πράγματα που στ' αλήθεια θέλετε να πιστέψετε, αυτό μπορεί να τροφοδοτήσει το μίσος και τη μνησικακία και να μας απομακρύνει ακόμα περισσότερο. Ωστόσο, πιστεύω ότι όσο περισσότερο μελετάτε και κατανοείτε την ιστορία, την *αληθινή* ιστορία, τόσο πιο κοντά ερχόμαστε· οι πρόγονοί μας έμοιαζαν πολύ περισσότερο με εμάς απ' ό,τι αρέσει σε κάποιους να πιστεύουν.

Ασφαλώς, η ψεύτικη ιστορία δεν είναι απλώς κάτι που μαστίζει το διαδίκτυο – υπάρχουν, επίσης, μύθοι που περνούν από γενιά σε γενιά, χωρίς να αμφισβητούνται. Και ακόμα και οι πληροφορίες που μαθαίνουμε στα μουσεία δεν είναι πάντα αληθινές. Πολλοί από εμάς θυμόμαστε οδηγούς μουσείων ή κάστρων να μας λένε ορισμένες πραγματικά παράξενες και εξωφρενικές ιστορίες που στη συνέχεια αποδείχτηκαν απολύτως αναληθείς.

Υπάρχουν, επίσης, αυτοί που διαδίδουν την ψεύτικη ιστορία για πιο στοιχειώδεις λόγους: τα χρήματα. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να σας κάνουν πλούσιους· το να δημιουργεί κανείς δημοφιλές, ευρέως διαδομένο περιεχόμενο είναι πολύ επικερδής δουλειά. Υπάρχουν λογαριασμοί στο Twitter που αναρτούν ένα σωρό ιστορικές εικόνες και ισχυρισμούς. Μερικές φορές, αγοράζουν χιλιάδες ακόλουθους ώστε να μη φαίνεται ότι είναι νέοι, άσχετοι λογαριασμοί που εμφανίζονται από το πουθενά και αντίθετα να μοιάζουν πιο νόμιμοι και αξιόπιστοι. Όταν οι άνθρωποι αρχίζουν να κοινοποιούν τις αναρτήσεις τους, αυτοί οι αριθμοί εκτοξεύονται γρήγορα στα ύψη. Τότε, όταν ο λογαριασμός τους αποκτήσει αρκετούς ακόλουθους, αρχίζουν ξαφνικά να αναρτούν εκ νέου πράγματα στο Twitter για ακρυλικά αυτοκόλλητα νύχια, διαδικτυακά παιχνίδια, άλλους εξολοκλήρου τυχαίους λογαριασμούς και, στις μέρες μας, για μοναδικά και αναντικατάστατα αντικείμενα*. Κάτι το οποίο σημαίνει ότι πιθανόν έκαναν μια συμφωνία με κάποιου είδους εταιρεία μάρκετινγκ και απλώς πουλούν retweets. Παρόλο που, από τεχνική άποψη, δεν μπορείτε να πουλήσετε τον λογαριασμό σας στο Twitter (εκτός

* Τα μοναδικά και αναντικατάστατα αντικείμενα (NFTs, στα αγγλικά) είναι μοναδικά ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν την ιδιοκτησία συγκεκριμένων αντικειμένων, όπως εικονικά εισιτήρια συναυλιών ή σπάνια έργα τέχνης. Προσφέρουν στους δημιουργούς νέες ευκαιρίες οικονομικής αξιοποίησης, ενισχύοντας την καινοτομία και υποστηρίζοντας την ανάπτυξη των δημιουργικών βιομηχανιών. (Σ.τ.Μ.)

από σπάνιες περιπτώσεις), και πάλι συμβαίνει πολύ συχνά και μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να παρατηρήσετε ή να αποδείξετε ότι αυτό έχει συμβεί.

Έτσι, εκατομμύρια άνθρωποι καταλήγουν να πιστεύουν ανοησίες για κάτι το οποίο με ενδιαφέρει πολύ και η ψεύτικη ιστορία μπορεί να είναι όχι μόνο ενοχλητική, αλλά και επικίνδυνη. Αλλά για μένα, που έχω ομολογουμένως πάθος με την ιστορία, το χειρότερο κομμάτι σχετικά με όλη αυτή την ψεύτικη ιστορία είναι ότι οι μύθοι, οι παρανοήσεις και οι ισχυρισμοί είναι συνήθως λιγότερο ενδιαφέροντα και συναρπαστικά σε σχέση με την αλήθεια.

Η ιστορία είναι σημαντική. Είναι ένα εγχειρίδιο που μας βοηθά να κατανοήσουμε το παρελθόν, το παρόν και μερικές φορές ακόμα και να συνειδητοποιήσουμε τι υπάρχει μπροστά μας. Ελπίζω οι ιστορίες σε αυτό το βιβλίο να το δείξουν αυτό. Δεν μπορούμε να εμποδίσουμε τους ιστορικούς, τους λογαριασμούς στο Twitter που έχουν στόχο το κέρδος και άλλους ισχυρούς ανθρώπους να χρησιμοποιούν και να παραχαράσσουν την ιστορία, αλλά μπορούμε τουλάχιστον να κάνουμε κάτι γι' αυτούς που διαδίδουν την ψεύτικη ιστορία – το μόνο που χρειάζεται είναι η έρευνα και η γνώση.

1

Ο Ναπολέων Βοναπάρτης εμβόλισε τη μύτη της Σφίγγας

Σκίτσο της Σφίγγας του Φρέντερικ Λούις Νόρντεν,
που δημοσιεύτηκε το 1755.

Τι μπορεί να σας έχουν πει

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στην Αίγυπτο, ο Ναπολέων είδε τη Σφίγγα και εξαγριώθηκε όταν συνειδητοποίησε ότι το πρόσωπο του αγάλματος έμοιαζε αφρικανικό. Όντας μεγάλος ρατσιστής, ο Ναπολέων δεν μπορούσε να ανεχτεί την ιδέα ότι το άγαλμα δεν απεικόνιζε κάποια Ευρωπαία. Έτσι, διέταξε τα στρατεύματά του να εμβολίσουν τη μύτη της Σφίγγας με ένα κανόνι. Και έτσι προέκυψε η σημερινή μορφή της.

Η κατάρριψη

Αυτή η ιστορία πιθανόν ξεκίνησε ως ένας αθώος, μικρός μύθος, μια διασκεδαστική ιστορία για τους τουρίστες, και χρονολογείται τουλάχιστον στις αρχές του εικοστού αιώνα. Αλλά στις μέρες μας κοινοποιείται στο διαδίκτυο για έναν νέο, μάλλον δυσάρεστο, λόγο: ως απόδειξη ρατσισμού. Δεν είμαι σίγουρη πότε οι άνθρωποι άρχισαν να πιστεύουν ότι ο Ναπολέον διατεινόταν ότι η μύτη του αγάλματος έδειχνε πολύ αφρικανική και, κατά συνέπεια, έπρεπε να καταστραφεί, αλλά αυτό αποτελεί πεποίθηση πολλών ανθρώπων.

Το 1995, ο Λούις Φαρακάν, ηγέτης του Έθνους του Ισλάμ, είπε στην ομιλία του κατά τη διάρκεια του Million Man March* ότι: «Η κυριαρχία των λευκών έκανε τον Ναπολέοντα να εμβολίσει τη μύτη της Σφίγγας, γιατί θύμιζε πολύ την επιβλητικότητα των μαύρων». Έτσι, ο μύθος χρησιμοποιείται για να εκφράσει έναν ισχυρισμό σχετικά με τον ρατσισμό, κάτι που σφαλώς μετατρέπει αυτό που ήταν κάποτε μια ακίνδυνη ιστορία σε κάτι πολύ πιο καταστροφικό. Η ειρωνεία είναι ότι το Έθνος του Ισλάμ και ο Φαρακάν κατηγορούνται για μισαλλοδοξία εναντίον των Εβραίων, της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ και των λευκών και είναι γνωστοί για άγριες θεωρίες συνωμοσίας. Παρόλο που δεν είναι υπεύθυνοι για τον ισχυρισμό, παίζουν σημαντικό ρόλο στη μακροχρόνια δημοτικότητά του.

Ευτυχώς, είναι πολύ εύκολο να αποδειχθεί ότι ο μύθος είναι μια ανοησία, γι' αυτό προσέξτε όταν συναντάτε κάποιον ο οποίος πιστεύει την ιστορία. Εκτός αν διατείνεται ότι όλα αυτά είναι μια τεράστια θεωρία συνωμοσίας, θα πρέπει να είστε σε θέση να τον πείσετε με ένα πολύ απλό δεδομένο: ο Ναπολέον δεν είχε πρόσβαση σε μια μηχανή του χρόνου. Ο Ναπολέον γεννήθηκε το 1769 και πήγε στην Αίγυπτο το 1798. Αλλά γνωρίζουμε ότι οι άνθρωποι έγραφαν για το κατεστραμμένο πρόσωπο της Σφίγγας και το ζωγράφιζαν ΠΡΟΤΟΥ ΚΑΝ ΓΕΝΝΗΘΕΙ Ο ΝΑΠΟΛΕΩΝ. Αυτό θα πρέπει να πείσει κάθε λογικό άνθρωπο. Θα ήταν, επίσης, πολύ παράξενο για τον Ναπολέοντα να έχει διαπράξει αυτή την πράξη βανδαλισμού, μιας και τον ενδιέφερε ιδιαίτερα η αιγυπτιακή ιστορία και ήταν υπεύθυνος για την πρώτη ευρωπαϊκή επιστημονική μελέτη των αρχαιοτήτων της περιοχής.

* Μεγάλη συγκέντρωση Αφροαμερικανών αντρών στην Ουάσιγκτον, στις 16 Οκτωβρίου 1995. (Σ.τ.Μ.)

Ας ρίξουμε μια ματιά σε ορισμένες από τις αποδείξεις.

Το 1737 (προτού γεννηθεί ο Ναπολέων...), ο Δανός καπετάνιος Φρέντερικ Λούις Νόρντεν ταξίδεψε στην Αίγυπτο και έκανε πολύ λεπτομερή σκίτσα της Σφίγγας, τα οποία δημοσιεύτηκαν μερικά χρόνια αργότερα. Το άγαλμα αυτών των σκίτσων έχει ξεκάθαρα ήδη χάσει τη μύτη του. Μπορείτε να το βρείτε αυτό εύκολα στο διαδίκτυο.

Το 1759 (προτού γεννηθεί ο Ναπολέων...), οι Ολλανδοί Γιοχάνες Αιγίδιος φαν Έχμοντ φαν ντερ Νίτζενμπουργκ και Γιοχάνες Χέιμαν εξέδωσαν ένα βιβλίο με τον πιασάρικο τίτλο *Ταξίδια σε ένα τμήμα της Ευρώπης, τη Μικρά Ασία, τα νησιά του αρχιπελάγους, τη Συρία, την Παλαιστίνη, την Αίγυπτο, το Όρος Σινά κ.λπ. Περιέχει μια συγκεκριμένη Καταγραφή των πιο αξιοσημείωτων Τόπων, Κτισμάτων, Ερειπίων, Επιγραφών κ.λπ. αυτών των Χωρών. Μαζί με τα Έθιμα, τις Συνήθειες, τη Θρησκεία, την Τέχνη, το Εμπόριο, το Ταμπεραμέντο και τον τρόπο ζωής των Κατοίκων*. Πρόκειται για ένα εκπληκτικό βιβλίο – μπορείτε να το βρείτε στο διαδίκτυο (δείτε τις σημειώσεις των πηγών στο τέλος του βιβλίου)– και, ευτυχώς για μας, οι εξερευνητές πήγαν να δουν τη Σφίγγα και περιέγραψαν τη μύτη της ως «λίγο ακρωτηριασμένη».

Το 1760 (προτού γεννηθεί ο Ναπολέων...), ο Δρ. Σίγκμουντ Γιάκομπ Μπάουμγκαρτεν εξέδωσε το βιβλίο με τίτλο *Ένα Συμπλήρωμα στην Αγγλική Παγκόσμια Ιστορία που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο Λονδίνο*. Σε αυτό περιγράφει τη Σφίγγα ως «πολύ λίγο αλλοιωμένη, εκτός μόνο ότι η μύτη της είναι ακρωτηριασμένη, πιθανόν από τους μωαμεθανούς, εξαιτίας του μένους τους εναντίον των εικόνων».

Υπάρχουν και άλλα παραδείγματα – αυτά είναι μόνο λίγα. Αλλά το σημαντικό είναι ότι έχουμε αυτόπτες μάρτυρες και σχέδια που μας λένε ότι η Σφίγγα είχε καταστραφεί προτού καν οι γονείς του Ναπολέοντα τον βάλουν στο πρόγραμμα. Έτσι, όποιος αρνείται να δεχτεί αυτά τα στοιχεία ξεκάθαρα απλώς προτιμάει τον μύθο. Αλλά, αν δεν ήταν ο Ναπολέων, τότε ποιος ήταν;

Ο Δρ. Μπάουμγκαρτεν μας έδωσε ήδη μια ιδέα – ανέφερε τους «μωαμεθανούς», τον παλιομοδίτικο όρο για τους μουσουλμάνους. Τον δέκατο πέμπτο αιώνα, ο ιστορικός Αλ-Μακρίζι ισχυρίστηκε ότι ο Μοχάμεντ Σαΐμ αλ-Νταρ είχε καταστρέψει τη μύτη το 1378, γιατί δεν μπορούσε να ανεχτεί οι ντόπιοι να κάνουν θυσίες στη Σφίγγα. Αυτή είναι μάλλον η ιστορία στην οποία αναφερόταν ο δόκτωρ. Αλλά αυτή ήταν, ασφαλώς, μια ιστορία που γράφτηκε λίγο αφότου έλαβε χώρα και είναι μόνο μια ιστορία, και δεν είναι πραγματικά

αρκετή για να την αποδεχτούμε ως λύση για το ποιος το έκανε. Κάτι ακόμα πιο ενδιαφέρον είναι ότι, πριν από δύο δεκαετίες, ο αρχαιολόγος Μαρκ Λένερ μελέτησε τη ζημιά στη Σφίγγα και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι έλαβε χώρα ανάμεσα στον τρίτο και τον δέκατο αιώνα μ.Χ., κάτι που σημαίνει ότι δεν θα μπορούσε να είναι ο αλ-Νταρ ή ο Ναπολέον.

Πολλά αγάλματα στην αρχαία Αίγυπτο έχουν καταστραφεί και έχουν χάσει τις μύτες τους, και αυτό συχνά το έκαναν οι ίδιοι οι Αιγύπτιοι, γιατί πίστευαν ότι η ψυχή ενός ανθρώπου που έχει πεθάνει ή μιας θεότητας μπορούσε να κατοικεί σε μια εικόνα και ότι, αν παραμόρφωναν το έργο τέχνης, αυτό θα έκανε την ψυχή να απελευθερωθεί.

Εκτός από αυτό, οι μύτες, επίσης, προεξέχουν και είναι πιο εύκολο να καταστραφούν σε σχέση με άλλα μέρη του αγάλματος. Πολλά αρχαία αγάλματα έχουν χάσει τις μύτες τους ή άλλα κομμάτια που προεξέχουν, όπως χέρια ή αποφύσεις που δεν τολμούμε καν να αναφέρουμε. Είναι πολύ σύνηθες. Τα ελληνικά και τα ρωμαϊκά αγάλματα έχουν, επίσης, πέσει θύματα αυτού του είδους της καταστροφής.

Εν ολίγοις, δεν υπάρχουν αποδείξεις ότι το κίνητρο πίσω από τον βανδαλισμό της Σφίγγας είχε να κάνει με ρατσισμό. Και παρόλο που υπάρχουν μερικοί ύποπτοι, η αλήθεια είναι ότι κανείς δεν ξέρει στα σίγουρα ποιος κατέστρεψε τη Σφίγγα. Αλλά μπορούμε να πούμε δίχως ίχνος αμφιβολίας ότι δεν ήταν ο Ναπολέον ή τα στρατεύματά του. Το ότι δεν υπήρχε καν τότε είναι ένα αδιάσειστο άλλοθι.

Fake History

Ο Ούγκο Μπος σχεδίασε τις στολές των ναζί;
Οι άνθρωποι του Μεσαίωνα πίστευαν ότι η Γη είναι επίπεδη;
Ο Ναπολέων κατέστρεψε τη μύτη της Σφίγγας;

Σπόιλερ:

Η απάντηση σε όλες αυτές τις ερωτήσεις είναι «όχι».

«Ας φάνε παντεσπάνι» είπε η Μαρία Αντουανέτα, όταν ο λαός της Γαλλίας λιμοκτονούσε. Ή μήπως δεν ειπώθηκε ποτέ κάτι τέτοιο; Δεν υπάρχει καμία απόδειξη που να επιβεβαιώνει ότι το γνωστό αυτό απόφθεγμα ανήκει στη γνωστή για τη σπάταλη ζωή βασίλισσα. Πώς δημιουργούνται άραγε οι ψεύτικες ιστορίες, ποια δυναμική έχουν και πόσο εύκολο είναι να τις καταρρίψουμε, μαθαίνοντας την αλήθεια;

Με παραποιημένες φωτογραφίες, εικόνες που έχουν δημιουργηθεί με τεχνητή νοημοσύνη και ψεύτικους ισχυρισμούς για το παρελθόν που κυκλοφορούν στις ειδήσεις και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το να διαχωρίσει κάποιος τα πραγματικά γεγονότα από τη φαντασία φαίνεται πιο δύσκολο από ποτέ.

Σε αυτό το συναρπαστικό βιβλίο η συγγραφέας καταρρίπτει 101 μύθους, ώστε να μάθουμε επιτέλους την αλήθεια και να εξοπλιστούμε με τα εργαλεία που θα μας βοηθήσουν να εντοπίσουμε την ψεύτικη ιστορία οπουδήποτε και αν τη συναντήσουμε.

